

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG,

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Wekerle-tér 671.

Felolvasó szerkesztő:
Bíró Pál.

Főmunkatárs:
Dr. Buza Barna.

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, féltévre 5 korona,
negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál, Wekerle-tér 50
Hirdetéseket a legújnyitásban árban közlünk.

Milyen lesz a jövő választás?

Tolcsva, aug. 13.

Sajátságos és mindeddig teljesen szokatlan harci riadóval lepté meg a múlt napokban a félhivatalos Budapesti Tudósító a »szabadelvű« párt kényelemszerető tagjait.

Azt írta nevezetesen, hogy jó lesz most a nyári szünet alatt érintkezni a néppel s előkészíteni a jövő évi választásokra a hangulatot, mert a kúriai bíraskodásról szóló törvény egészen új helyzetet teremtett, s a jövő választás fogja kipróbálni Magyarországon a liberális eszmék értékét s hódító erejét.

Ami magyarán ezt jelenti: Tisztelt urak, jó lesz vigyáznunk, mert nem úgy van már, mint régen volt. Ezelőtt a kutya se törődött egy esztendővel előre a választásokkal. Két héttel a választás előtt lement kiki a maga kiosztott kerületébe, ellátta kellő mennyiségű emberekkel, s megfelelő számú, minden képzeltető szolgáltatással kész megyei tisztviselővel és csendőrral. Zutató akcióba lépett, mint egy ezer kerületi riási gép, a pénz, a szesz, a protekció, a megvesztegetésnek, hivatalos erőszaknak, főispáni terrorizmusnak, fenyegetéseknek, ígéreteknak, csábításoknak ezer átkozott neme s a választás reggelére hatalmasan, imponzánsan került ki ebből a gy-

lázatos gépből a »szabadelvű« többség.

Hogy itt a haza sorsáról van szó, hogy a nép a saját jövője felett határoz, hogy ez tulajdonképp eszmék és irányok küzdelme egymással, annak nyoma se volt semmiben. Pénznek és csendőrszuronyoknak harca volt az, nem eszmék és irányoké.

Most már nem úgy lesz. Most lesz az első tiszta választás. Ujdonosság, itt először! Noch nie dagesesen! Nem viszünk pénzt a tisztelt választóknak, nem viszünk közzéjük se egy árva fillért, se egy szál szolgabíró, se egy csepp pénzügyigazgatót. Nem mondjuk a parasztnak: gyere be szavazni, kapsz érte husz forintot, — nem mondjuk a korcsmárosoknak: szavazz velünk, mert elveszük az italmérségi engedélyeket, — nem mondjuk a tisztviselőnek: menj korteskedni, mert fegyelmet indítunk ellened, mert áthelyezünk Kutya-Bagosra!

Tisztán, a szó legpuritánabb értelmében, az eszmék harca lesz ez a választás. Üres kézzel, főispánok, szolgabírák és csendőrök nélkül a hátunk megett állunk oda a nép elé s azt mondjuk: Ez a mi programunk, ezt akarjuk mi, azt pedig az ellenfél. Válassz, melyik kell neked! — És a nép szabadon, minden befolyás nélkül fog a két program közt választani.

Ezért kell — így buzdít a Bud.

Tud. — már most a néphez fordulni s felvilágosítani őt, hogy a liberalizmus a leghelyesebb politikai irány, s rábírnunk, hogy majd a választáson teljes szabadakaratalt ezt az irányt kövessen. Hadd tűnjék ki a liberális eszmék hódító ereje!

Hát ezek nagyon szép dolgok. Csakhogy mi tisztelettel nem hiszszük, hogy a jövő választás tiszta választás lesz, s meg vagyunk győződve, hogy a kormány s az ő félhivatalosa sem hiszi.

Magyarországon nem lehet tiszta választás. Mert kétségtelen dolog, hogy a legelső, igazán tiszta választásnál óriási többsége lenne a függelenségi pártoknak. — Ezt pedig nem fogják engedni.

Igenis, a magyar tisztviselőknél — államiaknál s megyeieknek — túlnyomó többsége függelenségi párt! Igenis, a magyar intelligencia, a magyar nép belső szívbéli meggyőződésében az utolsó szál a függelenségi eszme hive!

Hisz ez nagyon természetes, hisz ez nem is lehet másképp. Nemzet, amely nem akar független lenni, nem képzeltető.

Ha odaállunk a nemzet elé s azt mondjuk neki: Teljesen szabad akarattal válassz: független akarsz-e lenni, vagy lekötött? magad ura akarsz-e lenni, vagy egy idegen államhoz kötözött kolonc? Magad akarsz-e a gazdasági, a külügyi helyzetet felett rendelkezni, vagy

egy idegen állammal közösen? Magadnak akarsz-e külön hadsereget tartani, vagy közőst az idegennel? Magad nyelvének akarsz-e vezényeltetni a katonáidat, vagy egy idegen állam nyelvének? Állam akarsz-e lenni, vagy gyarmat? — Ezekre a kérdésekre minden isteni, erkölcsi és természeti képvény szerint csak egy felelet képzeltető: független akarok lenni!

Es nincs a »liberális eszmének« és nincs az ég és föld minden eszméjének és gondolatának olyan ereje, hogy elhitesse egy nemzetet, hogy jobb neki rabszolgának lenni, mint szabadnak!

Ó, azok a »liberális« eszmék! Ó, az a kedves, dicsőséges »liberalizmus«!

Milyen szép lesz majd, ha odaáll a választói elé a kormánypartí képviselő ur s elszavalja:

A szabadságnak, a szabadelvűségnek hiva vagyok. A szabadság kívánja, hogy a kvóta fel emeltessék, a szabadelvűség kívánja hogy Ausztriának még a törvény ellenére is gyarmat maradjunk, a szabadság kívánja, hogy évről-évre 3—4 millióval többet fizessünk a hadseregére. A liberális eszmék feltétlen követelménye, hogy a magyar hadsereg nyelve német legyen, hogy a magyar honvédek ne kapjon tüzérséget, hogy a magyar honvédtisztek kétféjű sasos fekete sárga kardbojtot hordjanak. A liberalizmus legfőbb bal-

TÁRCA.

A régens szerelme.

— A »Felsőmagyarországi Hírlap« tárcája. —
— Franciaából. —

A régenség alatt az »innocentek« temetője ugyanaz volt, mint a mi a Palais Royal a restauráció alatt. Ugyanaz az élet, ugyanazok az erkölcsök. Soha oly szentségtelen módon nem zavarták meg a halottak csöndjét. Bár nem építettek a sírokra, de mindegyiken állott valami tetér.

Margit, aki ártatlan falusi leány volt és Argenteuilből jött Párisba, egy szép reggel a bazárba átalakított temetőbe lépett. Csakhamar megpillantotta ott Babette nagynénjét, akinek csinos arcát nem felejtette el. Félt, hogy a néni nem szivesen fogadja, s néhány pillanattal habozott. Zavart és kíváncsi tekintettel nézte a sürgés-forgást maga körül. Ez új világ volt előtte, melyet először pillantott meg. A járókelők között megismert egy urat, aki a Pontau-Changeon beszélt vele. Ide-odaszaladt: itt egy szót váltott, ott virágokért nyújtott át egy elarusítónőnek.

Végre elhatározta magát a leány és odalépett Babette nénjéhez:

— Kedves nagynéni!

Gőgösen nézett végig a megcsóizott fiatal leányon és kérdezte:

— En, nagynéni? Nem is tudtam.

— De kedves néni, hát nem ismer? — Nem, abból az egyszerű okból, mert sosem láttam.

Margit szomorúan vonult vissza. Be-

látta, hogy szegényesebben van öltözve, semhogy a büszke Babette elfogadná hugának.

Alig tett néhány lépést, mikor a régens apródjainak egyike, Ravannes apród, kilépett egyik bódéból és bökölgni kezdett neki. A leány el akart fordulni, de az apród megragadta a kezét és így szólt:

— Nem fogja megátolni, hogy megmondhassam önnek, milyen szép. Olyan, mint egy angyal.

Mikor Babette ilyen jó társaságban látta hugát, közelebb lépett Margit-hoz és levegőre mosolygott rá.

— Te ismered ezt a csinos lánykát? — kérdezte az apród az elarusítónőt.

— Igen, a hugom, — mondta a néni és átölelte margitot.

— Ó is az innocentek terén tanyáz?

— Ha akar, igen.

— Nekem mindegy, — mondta Margit közönyösen.

— No jó, az én padomom elég hely van még. Én különben sem vagyok mindig itt és te igen jól festesz majd az én helyemen.

— Teljesedjék Isten akarata, — mondta Margit félig magában.

— Inkább az ön. — vágott közbe Ravannes gunyos arccal.

— Képzeld csak, — mondta Babette a kicsikének, — ez az ur az udvartól való.

— Bánom is én, — felelte Margit. Ravannes meghajolt és eltávozott. De még aznap este elbeszélte egy társaságban Averno asszonynál a kalandját.

— Ön az innocentek piacán kószál? — kérdezte a régens egy barátinét. —

Hogy lehet ennyire leereszkedni?

— Igaza van, — mondta az orleansi herceg. — A szépség régi keletű nemesség, mert Éva leánya. En is elmegegyek holnap a bazárba.

Ugyanaz este Madame de Tencinzel vacsorázott a herceg.

— Tudja, miért nem szerettem soha, — szökött a herceg Tencin asszonyhoz.

— Mert egyáltalán nem ismeri a szerelmet.

— Ön a tanítónőm akar lenni. De sokkal okosabb, semhogy az lehetne. Igazán ártatlan teremtést tudnék csak szeretni, akinek sejtelve sincs arról, hogy ki vagyok.

Másnap csakugyan kiment a herceg Ravannes-sal a bazárba, de nem lovagi öltözkében, hanem mint egyszerű párisi polgár. Régóta dicsérték már előtte a bazár szót elarusítónőt és kivált a csipkekereskedő szépségét magasztalták, Babette volt a csipkekereskedő és most Margit árusított helyette.

A régens és az apród átköboroltak a bazárt, itt-ott néhány szót váltottak. Egyszerre csak elbájolva hirtelen megálltak a szent-maglóirei apátsággal szemben, a csipkebolt ajtajánál. A boltban két fiatal leány ült, 18 és 20 évesek lehettek, Babette és Margit.

Egyidejűleg szólanul gyönyörködött szépségükben a két férfi, azután beléptek a boltba, mint akik hozzá vannak szokva, hogy mindenüvé beléphetnek.

A herceg is, az apród is értettek a szép szavakhoz és csakhamar megnyerték a leányok tetszését.

S mikor elváltak, meggyeztek, hogy

másnap ismét találkoznak. Egészen elragadtatva tért vissza a herceg a Palais Royalba és diadalmas mosolyal mondta az apródjának:

— Végre, végre nevem és címem nélkül fog szeretni egy női lény.

Másnap ismét ott lehetett látni a herceget a bazárban, Pazar ajándékokat vittek a lányoknak és raboltak érte megannyi csókot. Babette nevetett, Margit pirult és haragudott, de a régens értett hozzá, hogyan csillapítsa.

A herceg komolyan beleszeretett a kicsikébe, és az úde, őszinte Margit úgy tűnt föl előtte, mint valami idegen országból való, idegen nyelven beszélő leány.

Szerelme, igazi szerelme volt, amit érzett. Néhány kedves együttlét után elhatározta, hogy fölfedezi előtte állását.

— Ha már egyszer szeret, — gondolta — mitsem nyerek a további inkomórtól.

Megmondta neki, hogy másnap este fiakeren álarcos bálba viszi. A kis lány el volt ragadtatva és kijelentette, hogy az egész napot kosztítmje felszerelésének szenteli.

— És milyen ruhában leszszel? — kérdezte a herceg.

— Vincellérűnek öltözöm.

— Jó. Akkor tiz róf zöld selymet küldök, abból szőlőleveleket csinálhatsz.

Csütörtökön Orleans Fülöp magával vitte Margitot egy egyszerű fiakeren. Éppen öltözködés közben találta, álarca kezében volt. Barátnői segítettek neki, tréfáloztak és csinos kalandot

ványa Hentzi szobra, amely előtt a magyar nemzet honvédségének térdre kell borúlnia. A liberalizmus legnagyobb ellensége Kossuth Lajos és Rákóczi Ferenc, — azért tüzzel-vassal meg kell akadályozni, hogy Kossuthnak a fővárosban szobrot emeljenek, hogy Rákóczi hamvait hazahozzák. Ezek a dicsőséges, diadalmas liberális eszmék, — s aki ezeknek ellensége, az reakcionárius vagy anarchista. Ő jer magyar nép, kövöld az egyedül üdvözítő liberalizmust!

Vajjon hányan szavaznak meg Magyarországot ezt a szabadelvűséget — ingyen?

Sose tessék félni! Lesz megint főispán és szolgabíró és pénzügyigazgató, lesz megint csendőrszorong, fognak ömleni a milliók, fog virulni a korrupció, presszió, protekció, terrorizmus, meg minden ilyen csúf idegen nevű ördöge a hatalomnak, s lesz újra hatalmas, nagy kormányparti többség, amely tiszta, eszményi liberalizmusból megszavaz mindent, amit Bécsben parancsolnak.

Mert Bécs érdeke és hatalma az egyedüli igaz valóság, minden egyéb csak szemfényvesztés és komédia.

Busa Barna.

Sátoralja-Ujhely, aug. 14.

Törvény, jog és igazság. Széll Kálmán ur mintha csak azért idézte volna fel ezt a három magasztos fogalmat, hogy az osztrák pimaszsignak napról napra legyen mit meggyaláznia.

A törvénynek és jognak legújabb fényes diadalát a katonaság produkálta.

Most már egész biztosan írják, hogy a honvédség egy hadosztálya részt fog venni a galíciai hadgyakorlatokon.

Hát ennél a ténynél igazán megáll az embernek az esze, s nem tudja, hogy mi ez: ostobaság-e, gazság-e, vagy csak hitvány gyerekes ingerkedés?

A honvédségi törvény 2. §-a világosan mondja, hogy a honvédséget az országban kívül alkalmazni az országgyűlés belemegyezése nélkül csak vérszerű esetén szabad.

— Margit, szeret?

— Hogy szeretem-e?!

— Többet nem szólt a leány, csak odahajolt hozzá és kedves gyöngédséggel ölelte át.

A régens elhalványodott és érezte, hogy két könyecsképp szökik a szemébe. Ez először is utoljára történt életében. Szkeptikusnak született és mint szkeptikus halt meg, nem liitt a saját lelkében, de még kevésbé asszonyok szavaiban.

Mikor a Palais Royalba értek, Margit szinte elvakult a nagy fénytől.

— Margit, ön remeg és sóhajt.

— Szeretnék a föld alá sulyedni. Ezek a hölgyek mulatni fognak rajtam és én nem tudok hova bujni.

— És ijedten támaszkodott Orleans Fülöp-re.

— Ne féljen, hisz alcában van. Aztán meg olyan arccal, mint az öné, bátran megjelenhet az ember akárhöl.

— De én a fiakerben sokkal boldogabb voltam önnel egyedül.

A régens érezte, hogy szíve hevesebben dobog.

— Bátoraság, gyermekem! Néhány perc múlva a világ legboldogabb lánya lesz.

Alig hogy belépett a szalonba, az egész társaság szottgni kezdett:

— A régens! A régens!

Margit eleinte nem értette a dolgot, de látta, hogy ezek az alazatos pillantások kísérőjének szólnak.

— De hát kicsoda az ur, hogy mindenki önre néz?

— Ki vagyok?

A régens intett Nocé marquisnak, a

ki a Dianának öltözött Parabere asszonyt vezette karján.

— Nocé, mond meg és gyermeknek: hogy hívnak engem. Vigyen el az ördög, ha magam tudom.

— O, ezek a szemek, — szólt Nocé. Ha nem tévedek, Aubespin marquis.

— Eh! Ezeket a szemeket nem ismered.

— Talán Guise hercegnő.

Nocé megfogta a hölgy kezét és ünnepélyesen mondta:

— Madame! Ön Orleans Fülöp hercegnő, a régens karján megy, aki épp oly dicsőn uralkodik Franciaország, mint az összes női szívek fölött.

Margit gyorsan kiszabadította karját és ijedten szottgotta:

— A régens!

Meghajolt és távozni készült:

— Isten velem, Monseigneur.

Orleans Fülöp utána futott:

— Margit, mi jut eszébe? Kompromittál egész udvarom előtt.

— Hagyjon, Monseigneur, ön megcsalt engem.

— Margit, nem szeretet?

— Nem, — felelt a leány és kiszakította magát a herceg karjaiból. — Gyűlölöm, Hogy is hihettem esküjének. Mert szégyen egy tisztességes fiatal leányra, ha az orléansi herceg szereti.

A régens ajkába harapott és utasítást adott főudvarmesterének. Két peccel később Margit eltűnt a bálból. A Bastilleba vitték, a melyet el sem hagyott többé. Egyike lón azoknak az aldozatoknak, a kiket Orleans Fülöp egön gyulolt, miután előbb forrón szeretett.

Arène Houssaye.

Az bizonyos, hogy semmi veszély nem lenne abból, ha a galíciai hadosztály helyett az egy honvédhadosztály helyett is közös csapatok poszcsólnak az ország pénzét.

Hogy merik hát a törvény ellenére kivinni az országból a honvédséget? Miért sértik meg a törvényt, mikor semmi szükség rá, mikor semmi hasznunk nincs belőle?

Ha valaki lop, — azért teszi, hogy gazdagodjék, ha esal, vagyont akarja általa szaporítani. De hogy valaki minden képzeltet ok és cél nélkül kövessen el gonoszsgot, pusztán önma gátsán a gonoszsgért, — ez örült, ez érthetetlen dolog.

Mintha csak azt akarnák megmutatni nekünk, hogy a magyar törvény csak hitvány papiros, amihhez nekik semmi közük. Hogy csak egy törvény van: az ő akaratak.

Mintha azt mondanák: lássatok, nekünk semmi hasznunk nincs abból, hogy megszűnjék a törvényeket, és nem lenne semmi kárunk ha megtartanánk. De megszűnjük a törvényt csak azért, hogy el ne bizakodjatok és ne gondoljátok, hogy mi arra a törvényre adunk valamit.

Mintha szét akarnák tépni egyes naiv lelkeknek azt a jambor illuzióját, hogy a honvédség magyar nemzeti hadsereg, s megmutatni, hogy az, bár magyar a nyelve, épp olyan osztrák, mint az ugynevett közös hadsereg, — hogy az is az övék, nem a miénk.

Mintha csak azt akarnák megmutatni, hogy itt ők parancsolnak, nem a szentesített magyar törvény. Mert egyéb céluk nem lehet vele!

Ó törvény, jog és igazság, milyen dicső az, mikor ti uralkodtok, nem pedig a nyers erőszak!

HIREK.

A megkorbácsolt ideál.

„Egy nő megkorbácsolt egy férfit, aki csúfot ütött szerelméből.”

Egy nő és egy férfi. Mind a kettő fiatal. A leány lelke tele a szerelem ábrándjaival, a férfit? esküszik hogy az övé is. A leány lelke álmodik a romantika világáról édes, szép képeket, fiatal szíve szerelmes a szerelembe, szeretni vágyik bár képzeletben is, igazán, mélyen és tisztán, a mint azt álmodta.

És e suggerált lelkiállapot idején

megjelenik egy lap arohírdetési közt a szerelem megismerésére csalogat alkalom: „Egy fiatal, csinos férfi, levelezni ohajt egy tiszta lelkű, művelt nővel.” — A leány megragadja az alkalmat, és megírja az első szerelmes levelet az első ideálhoz, melyet nem ismer, de a melynek képét, alakját, lelkét, szerelmét bevonja a lelkealmodta romantika bűbajos színeivel, felruhazza a legnemesebb tulajdonokkal, szóval: az előtte ismeretlenből, megteremt a valódi „férfit”, a szerelem bálványát. — És e suggerált lelkű leány beleéli magát a hitbe, hogy „ez” és senki más, a kit szeretni lehet és odaállítja az álmodó lélek alkotta szerelem oltárára bálványának, hogy a mikor elfojja lényét az a földöntuli, az az édes örületbe hajító érzés, a szerelem: leborulhasson az oltárkép elé és imádkozzék hozzá és megfúrósze lelkét azokban az édes fajtálmakban, kéjelegjen azokban az elsiit könyvekben, mit az ideál szerelmen által szűt érzések tularadása kelt életre a szívében, mit a világot átölölő véghetetlen szerelem csal a szemekbe.

És a leány nem kérdi az életet, vajjon lehetséges-e, hogy szeressen, nem alkuszik a világgal, hogy engedje meg, hogy szeressen, nem keresi, nem kutatja a férfit, hogy az-e, akit ő szereti? — hanem imádkozik a bálványa előtt, sir a nagy érzések terhe alatt, örült, de szízi és mérhetlen szerelemmel szereti az álmodott ideált.

És ekkor a férfi, a ki hiu kedvtelésből követtette azt a felhívat, a ki heccből fölirtálbe hajtott egy leányt, a kinek hazudta éveken keresztül azt, a mit sohasem érzett: eláll, megmutatja magát és ő, az istenként imádot kajaír fakad, kineveti a legszentebben a legmelyebben szerető nőt azért, mert szeret és azzal utasítja el, a mikor szerelméért esd: „... nem vehetek nőül, mert mást szeretek. — Hat azt ki hiszi el, hogy ő szeretni tud? mikor kineveti azt, a ki szeretni igazán tud?”

Ez is olyan hazugság, mint volt a többi. Megunta a heccet, szakítani akart és különben is mit bánja ő az érzéseket, a mas boldogtalanságát, s azt, ha multjában lesz egy örökké vadoló sötét föld, a mikor rá akadt egy nőre, a ki talán nem is szereti, de ugy mondják, hogy jó parti.

S a mikor az a másik nő, a régi, a megcsalt, a gúnytárgyává tett, menyországából a földre hulva, ugy cselekszik, a mint mas is cselekednék, azt teszi, a mit a férfi tett vele: megbecs-

teléníti, de erőszakos módon, a kutyakorbácssal, a férfi még fel meri emelni botját az igaz nőre, és meggyalázza még egyszer.

De az a botütés visszahull rá és el-türhíhetetlen jegyekkel veri ki rajta, az erkölcsi megsemmisülés jegyeit.

Mert egy nőtől megveretni elmoshatatlan szégyen, de egy nőt megverni: erkölcsi halál.

T—a l—n.

— Lapunk mai száma a holnapi ünnep miatt, egy nappal korábban jelenik meg.

Nyáron az egész furdó-érad alatt előfizetőink kívánságára a lapot báhóv utánuk küldjük, még akkor is, ha többször változtatnak tartózkodási helyet.

— Felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős: a szerkesztőség.

— Athelyezés. Palágyi Lajost, az országosan ismert poetát, lapunk illesztis munkatársát, a sárospataki állami tanítóképzési r. tanárt a budapesti állami elemi iskolai tanítóképző intézethez helyezték át.

— Kinevezés. A vallás és közoktatásiügyi miniszter a sátoralja-ujhelyi állami iskolához Nagyváthy Annát tanítónőül kinevezte.

— Halálozás. Egy életerős férfit tört meg a halál e hó 13-án: Kapás Lajos Aurélt. Kapás egyike volt azoknak, a kik műveltségükkel és egyéniségükkel vezető szerepet játszottak városunk társadalmi életében. A rendezett tanácsú város főjegyzővé választotta és ezt a hivatalt becsülettel viselte, a mig a betegség ágyba nem döntötte. Temetés e hó 14-én lesz Vácot, a hol a város gyászát ifj. Mezei Gyula polgármester helyettes és Schmidt Lajos városi rendőrkapitány képviselik.

— A kereszténység jubiláris ünnepe Zemplénben. A 900-ados évforduló alkalmából Zemplénmegye minden káth. egyháza ünnepségekkel egybekötött ajtatósságot tart. — Nagyböszöbásü ünnepélyeket rendeznek Ujhelyben, Szerencsen, Sárospatakon. Az ujhelyi ünnepségek lefolyása ez lesz: 14-én, mik a harangok szólnak, a város kath. közönsége kivilágítja ablakait, 15-én ünnepélyes szent mise előtt az Oltári szentséggel körmenet a templom körül. A napokinti ünnepélyes misék és letenyék egészen a főpásztor intézkedéséhez híven fognak tartatni. — Szerencsen augusztus 14-én d. u. 3 óraor ünnepélyes vescevény. Este 8 óraor a harangok ünnepies zúgása hirdeti fél óráig az ünnepet. Augusztus 15-én a hívek házaikat fellobogózzák. Reggel fél 8-kor kis mise, végzi Csillag Márton káplán. 9 óraor mozsárdurrogás közt kezdetét veszi a fő isteni tisztelet. A főpásztori szózatot a híveknek fölolvassa Csillag Márton káplán; ezután az olt. szentséggel ünnepélyes körmenet, végzi Kovács Sándor plebanos, Csillag Márton káplán és Török Elemér egri növendékpap segédletével. Körmenet után ünnepélyes nagy mise. D. u. 3 óraor ünnepi vescevény; végzi segédlettel a plebanos. A rákövetkező napokon Szt. István napjág minden nap reggel 7 óraor nagy mise, d. u. fél 3-kor litánia, végzik fölvaltva a plebanos és káplán. Augusztus 20-án reggel 8-kor nagymise, utána a hívek lékészeikkel együtt körmenetben Takta-Szadára mennek, mint a hol ezen napon buesu van. Itt fejezik be ünnepélyesen a kilencszázados jubileumot. — A sárospataki disz-ünnep, Szt. István napján a r. kath. fiúiskola torna-kertjében délután 5 óraor veszi kezdetét. Az ünnepi szónoklatot Trstyánszky Károly tartja, utána pedig 9 műsor-szám fogja emelni az ünnepély fényét.

— Leánygimnázium Eperjesen. A felvidékek ebben a kultur városában szeptemberben leánygimnázium nyílik meg. A gimnázium szakemberek vezetése alatt fog megnyílni, egyelőre az I. és V-ik osztályal és pedig ugy, hogy a kik a népiskola négy osztályát jó sikerrel elvégezték, azok a gimnázium első — a kik pedig a polgári iskola, vagy felsőbb leányiskola négy osztályát elvégezték, azok a gimnázium V-ik osztályára nyerne kiképzést. Rész-

letesebb felvilágosítást nyújt *Perényi* Vilmos collegiumi főgimnáziumi tanár. (Főutca 138. sz.)

— **Eszküvő.** *Bilanovits* István helybeli kereskedő és hó 11-én esküdött örök hűséget *Korányi* Paula kisasszonynak *Legénye*-Mihályban.

— **Ref. egyházmegyei közgyűlés.** A felső-zeplényi egyházmegye őszi gyűlése és hó 23-án tartatik meg Miskolczen.

— **Színészet Nagymihályon.** *Füredi* Károly színigazgató néhány tagból álló színtársulatával művészkörútjában Nagy-Mihályt is utba ejtette, hol — mint tudósítónk írja — az újabb operette, népszínű és vígjátékok gyöngyével akarja a közönséget megismertetni. Elgyelöre »Szulamith», »Görög rabszolgá» és »Rip Van Winkle» kerül színrre és ha kellő pártolásra találma, még néhány estével megtoldja ottmaradását.

— **Kutyák — grófi rangban.** A párisi állatvédő egyesület kieszelte annak a módját, hogy miként lehessen a kutyákat is rendjével kiintézni. A kutyáknak nem lévén gomblyukjuk, a 4 lábú kiintézték az állatvédő-egyesület becsületrend szallagját a nyakukon kénytelenek viselni. Elgyelöre csupán az életmentés terén kivált kutyák kapják e rendjelet, de felintve a Franciaországban uralkodó új erkösi állapotokat, nemcsak a kutyák, hanem az emberek is megkérülnek, hogy a kutyákhoz hasonlóan viselkedjenek. Arra is van kitévés, hogy azok a kutyák, melyek nem polgárok, hanem előkelőségek életét mentik meg, bárói vagy esetleg grófi koronával ékes nyaklántok kapjanak. Ez lesz a francia költárság diadala.

— **Új hirlap.** Miskolczen, *Dévényi* Miklós szerkesztése alatt, ez évi aug. hónapig új lap indult meg, »Miskolci Hétszemle» címen és főként a gazdasági, ipari és kereskedelmi helyi érdekek propagálását tűzte ki feladatául.

— **Vonatösszeültözés.** Tisza-Luc mellett egy sinkeresztelésen a Miskolczi újhelyi személyzetet Ujhelybe jövő 472. sz. tehervonat összeültözött a T.-Luca menő 473-as ugyancsak újhelyi személyzet által vezetett tehervonattal. Az összeültözésnél 4 kocsi kidült és a vonat 8 órai késséssel jött be az újhelyi állomásra. *Veszlényi* és *Stefanics* mozdonyvezetők ellen megindították az eljárást.

— **Zenekonzervatórium Eperjesen.** Eperjesi tudósítónk értesít, hogy ott szeptember hó 1-én zenekonzervatórium nyílik meg hegedű, zongora, cimbalom és énekostályokkal. A konzervatórium vezetője *Krausz* Sándor fővárosi okleveles zenetanár és *Kaply* Gyula, az eperjesi tanítóképződe okleveles zenetanár lesznek.

— **Diákok utazása Párisba.** A kultuszminiszter, hogy a magyar diákoknak megkönnyítse a párisi kiállítás megtekintését, elrendelte, hogy szeptemberben tanáraik vezetésével nagy tanulmányi kirándulást rendezzenek Párisba. Azoknak a diákoknak, a kik a kirándulásban résztvennek és a vezető professoroknak szeptember hónapban tíz napi szünetet engedélyez a kultuszminiszter, ki azt óhajtja, hogy a tanulmányi kirándulásban lehetőleg az összes iskolák képviselve legyenek.

— **Sárosi parasztlól anarchista.** A kis sárosi megyei falu Kevecsányi soha sem gondolta, hogy valaha nevezetes embere lesz. Most pedig kiderült, hogy bizony Kevecsány nem olyan világtól elmaradt falu, mert ime az az ember, a kit a budapesti rendőrség elfogott, s rásütötte, hogy veszedelmes anarchista kevecsányi származású. A Magyarországból Amerikába költözött *Tresza* családnak a sarja, *Tresza* János, a ki bejárta a félvilágot, és ezenközben lett anarchista. Most vallomása szerint csupa kiváncsiságból jött Magyarorszába, mert 3 éves korától nem látta. Valószínű azonban a fővárosi rendőrségnek az a gyanuja, hogy *Tresza*, a monai gyilkosság után megindított anarchisták elleni hajsza előmenekült Magyarorszába. Az elfogott beszélt az európai nyelveket. A vizsgálónál egy éles golyóra töltött revolvért, 45 töltést, három Amerikába szóló

hajójegyet, többféle nyelven írt anarchista brosrút, egy finoman kidolgozott törő és több külföldi anarchistától írt levelet, és 145 koronát találtak nála. Hogy tulajdonképen mi célja volt a gyilkos fegyverekkel még eddig nem derítette ki a vizsgálat.

— **Szerelém, ital — halál.** Felvidéki tudósítónk egy szerencsétlen ember haláláról értesít. *Darmos* Pálnak hívták. Jómódú szülei gondosan nevelték és szép birtokot hagytak rá, a mikor elhaltak. A fiatal ember pályát kezdett a pozsonyi törvényszéknél és gyorsan haladt a hivatalos fokozatokon. 27 éves volt, a mikor a sors összehozta egy fiatal, rendkívül csinos, de erkölcsileg romlott virágos leánnyal. Az apróhirdetések voltak a szerelém életrekeztői, s egy pár heti levelezés után a valóságban élvezték a szerelém boldogságát. *Darmos* Pál bevezette lelkét a leányba — s mielőtt a szerelém megtermette volna gyümölcsét, nőül vette a szép virágos leányt. De a házassághoz lohadni kezdett a leány nagy szerelme és szarvakat rakott a szerelme férj fejére. Egy pár évi házasság után vette csak észre a férj, hogy felesége már régóta jobban kedveli a pozsonyi garnison aranyos atillás tisztcsékeit, mint őt és azóta a féltékenyekdők éber szemével kísérte az asszony lépteit. Egyszer azután nyomára is jött a házonkülvüli *Amor-tanyá*ncs, s elkeseredésében ráölt a csalfa asszonyra s a csabító tisztcsékére. A golyók nem találtak halálosan, de a férj törvény elé került és egy néhány évre fel kellett ölténie a fogházalok öltönyét. — A mikor a férj kikerült a fogházból beült birtokába, ivásnak adta magát és a birtok rövid idő alatt kisiklott kezei közül. A züllésnek indult ember tovább haladt a pusztulás útján. Városról-városra kóborolt kéregetve s az így beszerzett fillérekre a koresmában itta el. A napokban *Stropkó*ra ment, a hol egyik koresmában ivásközben meggyúlt benne a pálka és egy pár órai szenvedés után meghalt.

MULATSÁGOK.

— **Nyári táncmulatság.** A »sátoraljai-újhelyi ált. ipartestület» e hó 19-én a Boeck-féle kethelyiség fedett tancmterében zártkörű nyári táncmulatságot rendez. Beléptidij: személy-jegy 1 korona, családjegy 2 korona,

— **A sátoraljaihelyi első ocarinátársulat** e hó 15-én, a gyártelapi étteremben, különféle tréfas előadásokkal, cöllövészettel, léggömbök felbocsájtásával és az ocarina-társulat hangversenyével egybekötött nyári táncmulatságot rendez. Az esti órákban ködfátyolképek mutatnának be. Belépti díj személyenkint 1 korona, családjegy 2 kor. A tiszta gyódelmen a társulat alapítókéjének gyarapítására fog fordítani. A mulatság delután 4 órakor kezdődik.

— **A nagykövesd—pánci és vidéki fiatalság** e hó 19-én Nagy-Kövesden, jótékonyculi zártkörű nyári táncmulatságot rendez. Kezdeté fel 7 órakor. Esős idő esetén zárt helyiségről gondoskodva van. Beléptidij: személyenkint 2 kor., családjegy 4 korona,

— **A varannói és környékbeli főiskolai hallgatók** e hó 11-én Varannón az újhelyben felállítandó *Kossuth* szobor javára fényesen sikerült táncmulatságot rendeztek. A táncmulatságon ott volt a vidék intelligenciája teljes számban. Felülfizettek: 8—8 koronát dr. Csöke József, *Diószeghy* János, *Malonyai* Tamás. — 6 koronát: *Werner* Gyula. — 4—4 koronát: *Cséri* Hermann, dr. *Rigótz* Mór (Bács), *Rónay* Albert (A.-Hrabóc). — 2—2 koronát: *Burger* Árnin (Ujfehértó), dr. *Friedmann* Vilmos, *Földes* Albert, *Füzesséry* Pál, *Lampel* Nándor, *Sztankó* László, dr. *Zinner* Jenő (Nyiregyháza). — 1—1 koronát: *Blum* Sándor, *Pajkossy* Elek (Z.-Pósa), *Kondor* Béla (Ungvár). — Összesen 59 korona. E hazafias ügy felkarolása dicsejtére válik a felvidéki ifjuságának.

KÖZGAZDASÁG.

A lisztharmat.

Ez a betegség — bárha még általános veszedelemtől nincs is szó — már igen sok vidéken befészkelte magát, és kétségtelenül úgy mint évek óta, augusztusban fogja a legborzasztóbb pusztítást végezhívni.

Ott, a hol a lisztharmat fellép, főleg, de nem kizárólag, a homoki szőlőkben, ott két hét múlva az érni kezdő fürtök kilenc-tized része rothadnak el, a többi savanyu marad, leszedésre egyáltalán nem érdemes.

Ott már nem is termésökkenésről, minőségrosszabbodásról lehet beszélni, hanem arról, hogy egyáltalán lesz-e szüret?

Szerencsére a lisztharmatot a kénpor használatával nemcsak megvédeni lehet, de meg is gyógyítani a még meg nem repedt bogyókat. De chez feltétlenül szükséges, hogy a port, ha már előre sajnáljuk a munka költségét, kézenlétben tartjuk. Ne akkor szaladgáljunk, sürgönyözzünk por után, ha már itt a baj s orra fekednek a fürtök, hanem jó eleve és halisztharmat konstatalható, akkor minden egyéb munkát felretéve haladéktalanul porozunk.

Négy-öt napi mulasztás ilyenkor egy vagonot jelenthet.

Ami pedig az alkalmazandó szert illeti, ugy a tiszta kénpor hatálytalanság, ellen mind több és több panasz merül fel.

Mit ér az, ha a kénpor sublimált, arzénmentes, finom őrlésű, ha egyszer nem tapad.

Nap-nap után érkeznek tudakozódások, hogy mitevők legyenek, gazdáink a kénporral, melyet a legesékélyebb szőlő is leveisz a levelekről, fürtökről, a lisztharmat pedig egy hét múlva vigan lepi el a tökéket, mintha nem is porozták volna. Ezért aztán nyakrafőre porozunk eső után vagy haramatos időben, a mi a hatás teljességét eleve kizárja. A kénpor a cseppkel együtt csomókban szarad és még ezen helyeken perzseléseket okoz, a többi részait a bogyóknak, fürtvényeknek képtelen az oidium-invázió ellen megvédeni.

Összehasonlithatlan jobb hatását tapasztalják mindenfelé a dr. *Aschenbrandt*-féle rézkénporok, mely finom szétzóródásánál és kitünő tapadásánál fogva, egyetlen biztos és tartós hatású elenzere a lisztharmatnak.

Tavaly ennek gyors elterjedése néhány ezer hold termését mentette meg szőlősgazdáinknak, az idén, ha a jelek nem csalnak, annak tizszeresét van hivatalva ezen új szer megvédeni . . .

Emberé a munka, Istené az áldás! De az Isten áldását működésünkre csak akkor remélhetjük, ha minden munkát, melyet a viszonyok megkövetelnek és erőnk megenged, teljesítünk.

Szőlősgazdáinkon áll, hogy az idei szőlészeti évad munkáján áldás legyen.

* **Presszió az olasz borvám ügyében.** Az olasz borvám leszállítása tudvalevő, válságos helyzetbe jutatta bortermelésünket. A bortermelők között általános a panasz, hogy nem képesek eladni boraikat, amit pedig eladnak, az a régi árhoz képest körülbelül felényi áron kénytelenek elvesztegetni. Ezért a magyar bortermelők körében már évek óta erős akció indult meg abban az irányban, hogy a vám és kereskedelmi szerződészek megújítása alkalmából az olasz borvám ismét azéltti magasságára emeltessek föl. Ennek az akciónak a támogatására most a szőlőtermelők igen alkalmas fegyverhez nyulnak. Megfenyegetik ugyanis a kincstárt, hogy ha a borértékesítés körül fönnforgó nehézségek a termelés folytonos emelése mellett nem fognak elháríthatni, akkor a termelők képtelenek lesznek visszafizetni a többnyire kölcsönpénzen végre vitt szőlőrekonstrukció költségeit, vagyis nem lesznek képesek megfizetni azokat az annuitásokat, a melyeket az Agrárbanknak az 1896. V. t. c. értelmében adott kölcsönök után

fizetni tartoznának. Azt hisszük, hogy ennek a fenyegetésnek lesz valami hatása a kormányra, mert a szőlőfelújítási kölcsöntörvény szerint a részleteket, amennyiben azokat az adóssok nem fizetik meg, a kincstár tartozik a hitellező banknak megfizetni és az adóssok a kövadókö módjára behajtani. Így tehát a kincstár a legkövetlenebbül anyagilag érdekelve van abban, hogy a bortermelők helyzetének könnyítése által a felújítási annuitások megfizetését lehetőleg biztosítsa, vagyis az általános közgazdasági érdek mellett már most a fiskális érdek is amellett szól, hogy a kormány exponálja magát a kereskedelmi szerződészek fölött megindítandó tárgyalásnál magasabb borvám helyreállítása mellett.

Ipar és kereskedelem.

× **Folyamszabályozási anyagok szállítására.** A Tisza folyó Karád feletti szakaszának szabályozási munkálataihoz szükséges kő-, rézce-, sodronyanyag valamint földugványok szállítása aug. 24-én a sátoraljai helyi folyamámnokról hivatalba.

× **Visszaélés a házalási pátenssel.** Egy már régen érvényben levő pátens értelmében bizonyos országreszek lakóinak joguk van háziipari cikkeiket hazalás útján az ország minden részében szabadon értékesíteni. Már maga ez a pátens is sok bajt okoz a kereskedőknek, amint azt már többször kimuttattuk, de azonkívül rengeteg sok visszaélésre is ad alkalmat. Egy botrányos ilyen visszaélések most jöttek a nyomára. *Sch. S.* letelepedett egy ilyen privilegizált vidéken és onnan egész légió házalót küldött szét az ország minden részébe, akik azonban csak csekély részben árusítottak háziipari cikkeket, hanem nagyobbára mindentéle provenienciájú gyári félcelmetek. Ezen visszaélések ellen több törvényhatóság tiltakozott a kormánytól. A tiltakozás eredményeképpen pedig arról értesítette a kereskedelmi miniszter egy közös leirabtan az összes törvényhatóságokat, hogy az említett pátens folytán — nem tehet semmit. Lehetlenségnek tartjuk, hogy a kormány ilyen dologban se tudjon segíteni. S ha semmi áron sem volna rávéhető, hogy a pátens az a maga célja szerint értelmezze, hogy tudnillik csak a háziipari cikkeket nyujtson kedvezményt, a kereskedők keresni és találni is fognak fórumot, mely orvosolja sérelmeiket.

× **Borküldemények kezelése.** A borküldemények feladói részéről az utóbbi időben sürűn hallatszott panasz amiat, hogy a küldemények megroggalt állapotban érkeztek rendeltetési helyükre. Az a panaszok folytán megindított vizsgálat kiderítette, hogy a károk rendszert az kocsi eltolása közben történt. Ennek alapján utasította az államvasutak igazgatósága az összes állomásokat, hogy a borküldeményeket tartalmazó kocsi eltolásánál a legnagyobb gondossággal járjanak el és különös felügyelet alatt eszközöltesék.

× **A postai kezelés egyszerűsítése.** A kereskedelmi miniszter meghagyta a postahivataloknak, hogy a kezelés egyszerűsítése céljából kerüljenek a hivatalos jelentéseikben minden felesleges sallangot és cikornyát és ne halogassák az érdemleges elintéztést, közbesső intézkedésekkel; egymástól ne irásban szerezzék meg a hivatalok a szükséges felvilágosításokat, hanem a lehető legrövidebb uton, szóval vagy telefonon. A feleket rögtön értesítenők kell arról, hogy beadványukat megkapták, magát a beadványt azután a lehető legrövidebb uton intézzék el. Egyéb egyszerűsítést is tervez a miniszter s ezeknek előkészítésére három hónapon belül alapos előterjesztést kér a postaigazgatóságoktól.

Eseplésre

ajánlom szeptember 1-től, 6 vagy 8 lóerejű gőzcséplő gépemet. Kisebb földbirtokos vagy bérlő urak részére 4 lóerejű gőzgéppel is szolgálhatok október 1-től.

Tisztelettel **Tóth Kálmán** gépész, géptulajdonos
Kassán, Major-utca 8-ik sz.

2--3 iskolai tanuló

(fiu vagy leány)

teljes ellátást és gondos ápolást kaphat

őzv. **Wolf Jakabné**
Kazinczy-utca. Kun ur
házában.

3-4 iskolai tanuló (fiu vagy leány)

teljes ellátást és gondos ápolást kaphat

Bodnár Mariska
a gym. szembe. Zinner-féle ház.

Ugyanott hivatalnok urak jó házikosztot kaphatnak.

Szivattyuk MÉRLEGEK

minden neme, házi, mezőgazdasági, építkezési, ipari és egyéb célokra. Legjobb gummi, és kender-tömlők.

26—17

Mindenféle csövek.

Szivattyu- és gépjáratási betéti társaság

W. GARVENS, Bécs

I. Schwarzenbergstrasse 6.

I. Wallfischgasse Nr. 14

Kaphatók gép-, vas- s egyéb hasonló kereskedésekben, technikai és vízvezetési üzletekben, kutyavállalatoknál — Kérjenek határozottan Garvens-szivattyukat, illetve Garvens-mérlegeket.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Legújabb javított rendszerű tizedes és futó súlymérlegek fából és vasból, kerékelemi gyári mezőgazdasági, ipari és házi célokra.

Első zemplénmegyei honi butorcsarnok.

S.-A.-UJHELY.

Van szerencsém tisztelettel a n. é. közönségnek b tudomására hozni, hogy egy **nagy bevásárlásról** haza érkező, ez alkalommal azon szerencsés helyzetben jutot tam, hogy

BUTORRAKTÁRAMAT

a legmodernebb **szalon, ebédlő, és hálószoba berendezésekkel** óriási választékban bővíthettem ki.

Tekintettel pedig azon körülményre, hogy ezen nagy bevásárlásom alkalmával **egész raktárkészleteket vettem meg** azon kellemes helyzetben vagyok, hogy **mától fogva árúimat sokkal olcsóbb árákon hozhatom forgalomba mint ezelőtt.** Miért is kérem e kedvező alkalmat megragadni és ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig, úgy ezután is igyekezni fogok kiérdemelhetni.

63—53

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

A járadékpapírok, valamint az állami- és magánsorsjegyek jelenlegi alacsony árfolyama ezek megvételét megtakarított összegek legjobb elhelyezésére ajánlatossá teszi. Bővebb felvilágosítást nyújt a

Bankegyesületi Váltóüzlet Részvény-társaság
BUDAPEST,

mely ily államkötvényeket, valamint állami- és magánsorsjegyeket olcsó havi részletre, több évi lefizetésre elad.

Képviselők,

kik ily értékpapírok eladásával, valamint sorsjegytársaságok összeállításával foglalkozni óhajtanak, magas jutalékban részesülnek.

LANDESMANN MIKSA ÉS TÁRSA

két gyorsajtóval, különféle segédgépekkel és a ledivatosabb betűfajokkal, a kor igényeinek megfelelően berendezett

K Ö N Y V N Y O M D Á J A

WEKERLE-TÉR SÁTORALJA-UJHELY DR. SCHÖN HÁZ

ajánlkozik mindennemű **könyvnyomdai munkának**, u. m.: hírlapok, folyóiratok, könyvek, röpiratok, diszmvévek, szinlapok, takarékpénztári évi zárszámadások, tanodai jelentések, árjegyzékek, számlák barca-könyvek perforirozva (lyukkasztva) levélpapírok és levélborítékok, eljegyzési, lakodalmi és táncvigalmi meghívó, táncrendek, gyászjelentések, körlevelek, táblázatok falragaszok stb. stb.

iszléses, hibátlan, gyors, pontos és jutányos árban

kívánatra több színben való elkészítésére.

Nagy raktár mindenféle községi, körjegyzői, ügyvédi, kereskedői, egyházi és iskolai

NYOMTATVÁNYOKBÓL

melyek itt olcsóbban kaphatók, mint bárhol.

Előfizetésre és hirdetések közlésére a legalkalmasabb és legolcsóbb lap a

„FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP”

POLITIKAI UJSÁG

5 vármegye független polgárainak legelterjedtebb lapja. Megjelen hetenkint kétszer.

Előfizetési ára: Egy évré 10 kor. Félévré 5 kor. Negyedévré 2 kor. 50 fil.